

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Wstęp do Pisma Świętego z elementami archeologii biblijnej Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Teologia	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 12TEOS.51K.10354.23
Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia jednolite magisterskie	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Ryszard Sikora
Prowadzący zajęcia	Ryszard Sikora
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 28, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Uświadomienie wagi Biblii jako jednego z dwóch źródeł objawienia oraz jej niezwykłości na tle starożytnej literatury pozabiblijnej
C2	Prezentacja bibliistyki jako dyscypliny teologicznej i ukazanie warsztatu oraz podstawowych narzędzi bibliisty
C3	Ukazanie wagi znajomości tła historycznego, geograficznego, archeologicznego i filologicznego Biblii dla lepszego zrozumienia jej przesłania
C4	Poznanie zrębów filologii języków biblijnych; poznanie historii i topografii Palestyny; pomoc w zrozumieniu wielowiekowego konfliktu arabsko-izraelskiego
C5	Prezentacja problematyki natchnienia i kanonu Pisma Świętego z uwzględnieniem różnic konfesyjnych
C6	Spojrzenie na Biblię jako dzieło ludzkie (redakcja, rewizje tekstu, przekłady, krytyka tekstu)
C7	Zapoznanie z podstawowymi zasadami objaśniania tekstu biblijnego
C8	Zwięzłe wprowadzenie w lekturę poszczególnych ksiąg Pisma Świętego
C9	Kształtowanie umiejętności objaśnienia podstawowych kwestii związanych z Biblią, a także możliwość służenia w charakterze przewodnika po Ziemi Świętej, a zwłaszcza po Jerozolimie
C10	Wprowadzenie do źródeł (archeologicznych i literackich) dla badań środowiska Biblii (w zakresie geografii Starożytnego Wschodu i basenu Morza Śródziemnego oraz ich historii religii i politycznej)

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza biblijna na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej, umiejętność posługiwania się literaturą podręczną.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozumie Biblię jako źródło objawienia i jeden z fundamentów dla innych dyscyplin teologicznych	TEO_K5_W01, TEO_K5_W03	Kolokwium pisemne
W2	zna podstawowe narzędziami bibliisty (synopsy, konkordancje, słowniki, komentarze, teologie biblijne)	TEO_K5_W01, TEO_K5_W03	Kolokwium pisemne
W3	zna historię ziem biblijnych i jej topografię oraz podstawowe dane archeologii dla badań środowiska Biblii (w zakresie geografii Starożytnego Wschodu i basenu Morza Śródziemnego oraz ich historii religii i politycznej).	TEO_K5_W12	Kolokwium pisemne
W4	zna religię Izraela, zwłaszcza kult związany ze świątynią jerozolimską	TEO_K5_W05	Kolokwium pisemne
W5	zna liturgię Świąt Pielgrzymich i ich nowotestamentowe echa	TEO_K5_W05	Kolokwium pisemne
W6	rozumie specyfikę Pisma Świętego jako Księgi natchnionej	TEO_K5_W03	Kolokwium pisemne
W7	zna zasadnicze dzieje tekstu biblijnego od redakcji po współczesność	TEO_K5_W01, TEO_K5_W03, TEO_K5_W15	Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wyjaśnić Biblię jako źródło objawienia i jeden z fundamentów dla innych dyscyplin teologicznych	TEO_K5_U01, TEO_K5_U02, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
U2	potrafi posługiwać się podstawowymi narzędziami biblisty (synopsy, konkordancje, słowniki, komentarze, teologie biblijne)	TEO_K5_U01, TEO_K5_U02, TEO_K5_U03, TEO_K5_U04, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
U3	potrafi wyjaśnić ślady kolejnych cywilizacji Ziemi Świętej	TEO_K5_U01, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
U4	potrafi wyjaśnić historię ziem biblijnych i jej topografię oraz podstawowe dane archeologii dla badań środowiska Biblii (w zakresie geografii Starożytnego Wschodu i basenu Morza Śródziemnego oraz ich historii religii i politycznej).	TEO_K5_U01, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
U5	potrafi oprowadzić po Starej Jerozolimie, może służyć pielgrzymom w Ziemi Świętej	TEO_K5_U01, TEO_K5_U03, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
U6	potrafi wyjaśnić specyfikę Pisma Świętego jako Księgi natchnionej	TEO_K5_U03, TEO_K5_U04, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
U7	rozumie rolę Kościoła dla kanoniczności Biblii, jej stróża i interpretatora	TEO_K5_U03, TEO_K5_U04, TEO_K5_U05	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	posiada kompetencje do oprowadzenia po Starej Jerozolimie, może służyć pielgrzymom w Ziemi Świętej	TEO_K5_K03	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Tradycja i Biblia źródłem Objawienia. Niezwykłość Biblii na tle literatury starożytnego Bliskiego Wschodu	W1, W3, U1	Wykład
2.	Biblistyka i jej narzędzia. Zręby filologii biblijnych	W2, U2	Wykład
3.	Natchnienie biblijne - pojęcie, nauczanie Kościoła i skutki	W1, U6, U7	Wykład
4.	Kanon biblijny	W1, U6, U7	Wykład
5.	Apokryfistyka	W6, U6, U7	Wykład
6.	Dzieje przekazu tekstu biblijnego	W7, U2	Wykład
7.	Przekłady biblijne od starożytności po współczesność	W7	Wykład
8.	Hermeneutyka biblijna - pojęcie i praktyczne zasady stosowania	W1, U1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
9.	Metody diachroniczne i synchroniczne interpretacji tekstu biblijnego	W1, U1	Wykład
10.	Krótki przegląd historii Izraela	W3, W4, W5, U4, U5, K1	Wykład
11.	Geografia i archeologia Ziemi Świętej	W3, U3, U4, U5, K1	Wykład
12.	Jerozolima - jej historia i teraźniejszość	W4, W5, U5, K1	Wykład
13.	Świątynia jerozolimska	W4	Wykład
14.	Podstawowe dane archeologii dla badań środowiska Biblii (w zakresie geografii Starożytnego Wschodu i basenu Morza Śródziemnego oraz ich historii religii i politycznej).	W3, U4	Wykład
15.	Faryzeusze, saduceusze, Samarytanie, esseńczycy oraz diaspora	W3, W4, U4	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Przygotowanie materiału do kolokwium pisemnego

Literatura

Obowiązkowa

1. KUDASIEWICZ Józef: Teologiczno-praktyczny wstęp do Pisma świętego. Skrypt. Oprac. Barbara Szier-Kramarek, Krzysztof Mielcarek. Lublin: B&G 1997
2. WOJCIECHOWSKI Michał: Czym jest Biblia? Wprowadzenie do Pisma Świętego. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2010

Dodatkowa

1. DEER Donald S.: Proces formowania się Biblii. W: Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego. Komentarz katolicki i ekumeniczny na XXI wiek. Red. nauk. William R. Farmer. Warszawa: Verbinum 2000 s. 147-156.
2. GAĆ Jan: Ziemia Święta. Kulturowy przewodnik śladami Jezusa. Kraków: Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy 2008
3. MURPHY-O'CONNOR Jerome: Przewodnik po Ziemi Świętej. Warszawa: Vocatio 2001

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	28
Czytanie wskazanej literatury	12
Przygotowanie do egzaminu	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TEO_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwiązywania problemów badawczych uczestnicząc w pracy zespołu, korzystając z opinii ekspertów
TEO_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej
TEO_K5_U02	Absolwent/ka potrafi przeprowadzać badania w zakresie teologii, obejmujące zwłaszcza analizę tekstów filozoficznych, biblijnych i teologicznych oraz syntezę różnych idei i poglądów, poprawnie dobierać metody i konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki badań, stanowiące oryginalne rozwiązania złożonych problemów
TEO_K5_U03	Absolwent/ka potrafi zastosować metody badawcze dyscyplin pomocniczych teologii w zakresie ich wykorzystania w badaniach teologicznych wraz z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
TEO_K5_U04	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować podstawowe źródła teologiczne, także teksty obcojęzyczne
TEO_K5_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz samodzielnie planować i realizować własny rozwój osobowy i religijno-duchowy oraz karierę zawodową, inspirować i organizować proces uczenia się innych osób, a także kierować ich rozwojem religijno-duchowym
TEO_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną teologii, w szczególności w zakresie nauk biblijnych i teologii systematycznej, historii Kościoła, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej
TEO_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię nauk teologicznych i jej korzenie grecko-łacińskie
TEO_K5_W05	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe kwestie związane z wiedzą z zakresu teologii biblijnej
TEO_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi, pozwalające na integrowanie z właściwych ich perspektyw
TEO_K5_W15	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady interpretacji tekstu teologicznego